

BIBLIOGRAFIE

Soupis prací akademika Františka Trávníčka za léta 1958—1962

Sestavil Antonín Vašek

Trávníčkovo celoživotní vědecké literární dílo zachycují v chronologickém sledu celkem čtyři soupisy jeho tištěných prací. První z nich vydal k Trávníčkovým padesátinám Pražský linguistický kroužek (uvádí práce uveřejněné od r. 1911 do 31. května 1938), druhý sestavil a publikoval v Poctě Fr. Trávníčkovi a F. Wollmanovi Adolf Kellner (zachycuje v něm oslavencovu vědeckou literární tvorbu za údobí 1. VI. 1938—31. V. 1948), třetí přehled uspořádal a otiskl ve sborníku Studie ze Slovenské jazykovědy, vydaném k Trávníčkovým sedmdesátým narozeninám, Zdeněk Tyl (zaznamenává práce za další desetiletí: 30. V. 1948—30. IV. 1958). Náš soupis, v pořadí čtvrtý, časově navazuje na přehled Tylův (od 1. V. 1958 dále) a je věnován poslednímu údobí Trávníčkova života. Protože odchod akademika Trávníčka byl náhlý a neočekávaný, vyšly některé jeho práce až posmrtně (tj. po 6. VI. 1961), jiné jsou dokonce ještě v tisku. Z tohoto důvodu a také proto, že akad. Trávníček sám si žádný seznam svých publikací nevedl, nelze zaručit naprostou úplnost této bibliografie. — Pokud jde o způsob zpracování, v zásadě se přidržuji principu chronologického, avšak ve shodě s Kellnerem a Tylem přihlížím rovněž k souvislostem věcným, k rozsahu i dosahu publikací. Jednotlivé skupiny odlišuji typem písma: garmondem verzálkami označuji samostatné publikace, garmondem studie a články ve sbornících a odborných časopisech a petitem rubriku Jazykové zákampí spolu s drobnými příspěvky jinými. Všechny tituly jsou označeny kurzívou. — V soupisu zaznamenávám práce jazykovědné a ty, které náleží k oborům příbuzným; podobně jako Tyl neuvádím ani já práce rázu výlučně politického, obecně kulturního apod. — V přehledu prací užívám těchto zkratk: ČJL = Český jazyk a literatura, HDD = Host do domu, NŘ = Naše řeč, SaS = Slovo a slovesnost, SPFFBU = Sborník prací filosofické fakulty brněnské university; sb. = sborník.

1958

- NAUKA O SLOVNÍ ZÁSOBĚ*. Druhé, zcela přepracované vydání. Praha, Státní pedagogické nakladatelství, 8°, s. 87 (vysokoškolský učební text)
- Význam historického studia pro vědecké poznání soudobých jazyků*. Sb. O vědeckém poznání soudobých jazyků, Praha, s. 47—57
- Zásady monografického popisu jednotlivých slovanských lidových dialektů*. Československé přednášky pro IV. mezinárodní sjezd slavistů v Moskvě, Praha, s. 209—214
- Vlastní substantiva*. SPFFBU VII, A 6, Brno, s. 5—9 (věnováno IV. mezinárodnímu sjezdu slavistů v Moskvě)
- K vyučování mateřštině*. Komenský 82, s. 388—391, 583—586
- Brno. Rodné zemi. Sborník prací k 70. výročí trvání Musejího spolku v Brně

a k 70. narozeninám jeho předsedy doc. dr. Aloise Gregora, Brno, s. 302—307
Setkání slavistů. Ze IV. mezinárodního slavistického sjezdu v Moskvě. HDD V, s. 461—462
Ex oriente lux. Příspěvek k uctění památky Františka Táborského. Valašsko VII, s. 6—7.

1959

K postavení stálých příklonek po přestávce uvnitř věty. NŘ XLII, s. 65—76
Slovosled stálých příklonek typu smát se. NŘ XLII, s. 129—148
Zpráva o učebnicích „Český jazyk“ pro 2.—4., 6.—7., 9.—10. ročník. ČJL IX, strana 110 až 124
Spojení dvou substantiv. ČJL IX, s. 294—299, 348—358

Jazykové zákampí (Host do domu):

V cíli (u cíle), do cíle (k cíli). HDD VI, s. 466
Od noci k ránu. HDD VI, s. 510
Dům či dům? HDD VI, s. 566
Ještě k českým opsaným tvarům slovesným. SaS XX, s. 80 (odpověď Františku Kopeckému)
Vykoupat řeč. HDD VI, s. 118
O jazyce. Z diskuse na konferenci Svazu čs. spisovatelů (březen 1959). HDD VI, s. 176
Po stopách naší kultury. HDD VI, s. 478
Náboženství a pravda. Diskusní příspěvek proslavený 25/11 1958 na krajské konferenci učitelů vysokých škol v Brně. Věda a život 1959, s. 1—2

1960

Několikaslovná vlastní jména. SaS XXI, s. 95—110
Spojení typu Já nešťastný! NŘ XLIII, s. 193—199
K českým a ruským určitým tvarům slovesným. Rusko-české studie. Sb. Vysoké školy pedagogické v Praze, Jazyk a literatura II, Praha, s. 69—73. (Věnováno prof. L. V. Kopeckému k pětadesátým narozeninám)
Jazykový cit. HDD VII, s. 14—15
Obsah a rozsah slovesného díla. Druhá část referátu na konferenci o dětské literatuře, pořádané 19. října 1960 v brněnské pobožce Svazu československých spisovatelů. HDD VII s. 35—38

Jazykové zákampí (Host do domu):

Dva dny. HDD VII, s. 86—87
Snědl a sežral. HDD VII, s. 130
Pílovat a řezat. HDD VII, s. 185
První a první. HDD VII, s. 185
Nejlepší zlepšovatel potravinářů. HDD VII, s. 232
Hasič a požárník. HDD VII, s. 279
„Prodaná nevěsta“ a „Reportáž psaná na oprátce“. HDD VII, s. 330
Tak zvaná demokratisace jazyka. HDD VII, s. 373—374
Několik málo let. HDD VII, s. 428
Pojď, (pojdte), prohlédneme si to. HDD VII, s. 469
Kávožitovka. HDD VII, s. 512
Tak zvaná demokratisace jazyka. HDD VII, s. 512
Za marxistickou jazykovědu. Tvorba XXV, s. 979—980
Slovník spisovné slovenštiny. HDD VII, s. 103
Lidská tvář L. Dolanského. Sb. Ladislav Dolanský (1857—1910), Praha, s. 7—8

1961

JAZYKOVÉ ZÁKAMPÍ. *Výbor statí o naší mateřštině*. Brno, Krajské nakladatelství v Brně, s. 133

- K otázce obecné češtiny a jejího poměru k češtině spisovné* (spolu s Jaromírem Běličem, Bohuslavem Havránkem a Aloisem Jedličkou). SaS XXII, s. 98—107
- K voprosu ob „obichodno-pazgovornom“ češskom jazyke i jeho otnošenii k literaturnomu. češskom jazyku* (spolu s J. Běličem, B. Havránkem a A. Jedličkou). Voprosy jazykoznanija (Moskva) X, seš. 1, s. 44—51
- O tak zvaném aktuálním členění větěném.* SaS XXII, s. 163—171
- Nezoratná přivlastňovací zájmena místq zvratného.* NŘ XLIV, s. 1—7
- Diskuse k článku Fr. Daneše o správnosti výrazů typu Doprava řízená /řizena světly.* NŘ XLIV, s. 81—84
- Tak zvaný jmenovací nominativ.* NŘ XLIV, s. 200—207
- Poznámky ke školní praxi.* ČJL XII, s. 140—148

Jazykové zákampí (Host do domu):

- Rodiče.* HDD VIII, s. 44
- Koulelo se, koulelo červené jablíčko.* HDD VIII, s. 92
- Největší stávka belgických dějin.* HDD VIII, s. 139
- Jazykovědný strukturalismus.* HDD VIII, s. 188
- Prodejna rybami, zvěřinou a drůbeží.* HDD VIII, s. 237
- Je (není) pravdou.* HDD VIII, s. 285
- Barevna a barvírna.* (Poslední Jazykové zákampí.) HDD VIII, s. 233
- Péče o slovenštinu.* HDD VIII, s. 93
- Nad čem robotajut učenyje.* (Akad. Trávníček o své přítomné práci a o plánech do budoucna.) Voprosy jazykoznanija (Moskva) X, seš. 3, s. 146

Jde o věc. Rozhovor s akademikem Františkem Trávníčkem (z 24. května 1961). ČJL XII, s. 5—10. Napsal Jaroslav Jelínek

1962

- Principy monografičeskogo opisanija otdelnych slavjanskich dialektov.* IV meždunarodnyj s'jezd slavistov. Materialy diskussii, tom 2, Problemy slavjanskogo jazykoznanija, Moskva, s. 392—394
- Syntaktické a lexikální významy a prostředky. Jejich stránka poznávací.* Referát na liblické konferenci o marxistické jazykovědě (5.—8. 12. 1960). Sb. Problémy marxistické jazykovědy, Praha, s. 185—199
- Postavení skladby v nauce o jazyce.* Referát na brněnské syntaktické konferenci (17.—22. 4. 1961). Sb. Otázky slovanské syntaxe, Brno, s. 15—22
- Poznámky k diskusi o základních otázkách syntaxe.* Diskusní příspěvek na brněnské syntaktické konferenci. Sb. Otázky slovanské syntaxe, Brno, s. 36—38
- Poznámka k referátu profesora Lekoa.* Diskusní příspěvek na brněnské syntaktické konferenci. Sb. Otázky slovanské syntaxe, Brno, s. 58
- Ke vztahu jazyka a myšlení a k vývoji jazyka.* Diskusní příspěvek na brněnské syntaktické konferenci. Sb. Otázky slovanské syntaxe, Brno, s. 299—300
- Mluvnické významy a prostředky.* Prace Filologiczne, tom XVIII (ke cti prof. dr. W. Doroszewského), část I, Varšava (v tisku)
- Tak zvaná modální slova.* Sborník vydaný k 75. narozeninám profesora dr. Stjepana Ivšice, Záhřeb (Jugoslávie; v tisku)
- Slovo—slovočetníje—predloženíje.* Cercetări de lingvistică III (Sborník k šedesátým narozeninám profesora dr. Emila Petrovici), Kluž 1958 (Rumunsko)

HISTORICKÁ MLUVNICE ČESKÁ 3. SKLADBA. Druhé částečně přepracované vydání. Praha, Státní pedagogické nakladatelství, s. 201. Za zesnulého akad. Trávníčka k vydání připravil Antonín Vašek.

Činnost redakční

Pravidla českého pravopisu. Zpracovala pravopisná komise vědecké rady Ústavu pro jazyk český ČSAV s kolektivem pracovníků tohoto ústavu za vedení akad. Bohuslava Havránka a akad. Františka Trávníčka. Praha (1. vydání 1957), 2. vyd. 1958, 3. vyd. 1961. S. 477

Slovník spisovného jazyka českého. Díl I, A—M. Za vedení Boh. Havránka (hl. redaktora), Jar. Běliče, Mil. Helcla, Al. Jedličky, V. Křístka a Fr. Trávníčka zpracoval lexikografický kolektiv Ústavu pro jazyk český ČSAV. Praha 1960. S. XXVIII + 1311

Host do domu (člen redakční rady)

Naše řeč (člen redakční rady)

Památky staré literatury české (člen redakční rady)

Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, řada jazykovědná (člen redakční rady)